

er ikke stor, og gennem årene er der to ting, som især har knyttet dem sammen: forbindelser mellem vore kongehuse har lykkeligvis været hyppige, og vore folk er nær beslægtede gennem afstamning.

Danmark og England er både i gamle dage og i nyere tid blevet knyttet sammen ved ægteskab mellem kongehusene. Særlig romantiske har, for at citere vor digter Tennyson, forbindelserne været med „søkongernes døtre fra hinsides havet“. Der er Margrete af Danmark, som blev Jakob III. af Skotlands dronning. Hendes klogskab og ærbare livsførelse gjorde hende elsket af alle hendes undersåtter, og ved hendes død nedsatte paven en kommission, der skulle træffe bestemmelse om hendes kanonisering. Forhåbentlig vil man ikke finde, at jeg er taktløs, når jeg minder om, at Orkney- og Shetlandøerne overgik til den skotske krone i henhold til dronning Margretes ægtepagt.

Lad mig derefter nævne den anden danske prinsesse, der ægtede en skotsk konge, Jakob VI. af Skotland, senere Jakob I. af England, og som blev dronning af England i 1603. Hoffet omkring de første Stuarter, som regerede i England og Skotland, var utvivlsomt en pryd for den vestlige verden. For en stor del skyldtes dette dronning Anna af Danmark. Fra Skotland bragte hun med sig juveler Heriot, „dronningens guldsmed“. I Westminster Hall, der støder op til the House of Commons, blev Ben Jonsons maskespil og de andre dramatikeres maskespil opført efter hendes befaling. Efter hendes anvisning blev nogle af Inigo Jones' prægtigste bygninger opført. Historien om hendes regering lyder faktisk omtrent som et kapitel af en af de italienske renaissancefyrsters levnedsskildringer.

Den præst, som visede Anna til Jakob af Skotland, udtalte, at hun var smuk. Vi ved, at Alexandra, den tredje af vore danske dronninger, var smuk, for mange af os husker hende endnu. Ligesom Anna af Danmark besteg dronning Alexandra tronen efter en stor dronning, der havde været regerende dronning i mere end et halvt århundrede. Og dog er der ingen af dem, hvis minde overskygges af nogen. Dronning Victoria havde været æret og agtet af sine undersåtter. Dronning Alexandra blev ligefrem forudset.

De dynastiske forbindelser mellem kongerigerne har således bragt England og Skotland dyd og fromhed under Margrete, kunst og munterhed under Anna, skønhed og kærlighed under Alexandra. Kunne noget land give et andet større gaver?

Det andet bånd, som knytter folkene i vore to lande sammen, er blodets bånd. Det, at de danske hære i det 10. århundrede slog sig ned i de tre kongeriger Northumbria, Mercia og East Anglia, er et vendepunkt i vort folks historie. Det skete, før hele England og Danmark blev forenet under kong Knud, og dets virkninger har strakt sig udover det tidspunkt, da Knuds store rige blev opløst. Hvis vi englændere, irlændere og skotter kunne føre vor stamtavle tilstrækkelig langt tilbage, ville vi alle finde, at der er dansk blod i vore årer. Der er mange af vore byer, som stadig kaldes ved de navne, de danske grundlæggere gav dem. Vort sprog er så meget rigere, fordi det indeholder ord af dansk oprindelse. Vor Common Law er beriget ved de retssædvaner, der i sin tid var gældende i Danelagen.

Lad mig anføre et eksempel. England var tidligere inddelt i administrationsområder, der kaldtes Hundreds, og befolkningen måtte i retssager henvende sig til retten i det Hundred, hvori de boede. De danske kaldte imidlertid ikke områderne Hundreds, men Wapentakes. Disse Wapentakesretter er, såvidt jeg ved, et særkende for de danske kolonier i England, og to systemer, der er grundlæggende for engelsk ret og engelsk forfatning, går i alt væsentligt tilbage til den i disse retter anvendte retspleje. Det første er nævningsystemet. Som indledning til en sags behandling i en Wapentake-ret aflagde 12 af de mest fremtrædende mænd i distriktet med relikvier i hånden ed på, at de ikke ville anklage en uskyldig eller holde hånden over en skyldig. Det andet er det princip, som først blev håndhævet i England, at når meningene er delte, er det flertallet, der har afgørelsen. Thi det blev bestemt, at hvis de 12 mænd var af forskellig anskuelse, skulle et flertal på 8 have afgørelsen, og det, at flertallets afgørelse er den endelige, er grundlaget for alle demokratiske institutioner i vore dage.

Dette er kun et enkelt eksempel. Havde der været tid, ville jeg gerne være kommet nærmere ind på de store tjenester, som de danske har ydet engelsk landbrug i tidligere tid. For som bekendt er det ikke blot her i landet og i forrige århundrede, at dansk landbrug har stået som et eksempel for verden. For 1000 år siden kom Deres forfædre til egne i England, hvoraf mange, såvidt vi ved, aldrig tidligere havde været opdyrket, men ved deres arbejde fik de disse egne gjort frugtbare. Men også i de senere år har vi lært af Dem. I 1882 blev det første andelsmejeri i verden anlagt i Danmark, og den store og betydningsfulde engelske andelsbevægelse har sit forbillede i den danske.

Jeg håber, man vil tilgive, at jeg er gået så langt tilbage i historien, men meget kan læres deraf; thi som Grundtvig, den store folkeopdrager og stifteren af de danske folkehøjskoler, siger: „Kendskab til fortiden er det eneste middel, hvorved man kan forstå nutiden og lægge vise planer for fremtiden“. Disse tanker om fortiden viser os nogle af grundene til, at der er en så nøje forståelse mellem det danske folk og det engelske folk, som der er i øjeblikket, og de viser os de store værdier, som vi håber, vi vil kunne opnå deraf i fremtiden.

I dag mindes De en stor begivenhed i udviklingen af den danske rigsdag. De har indbudt mig til at repræsentere det engelske parlament ved disse festligheder. På det engelske parlaments og